

Ísland

Almenn flokkun	I. stoð: Markmiðskerfi II. stoð: Sjálfstæðir, starfstengdir sjóðir (SR eða SI) III. stoð: Sérstakur, valkvæður lífeyrissparnaður
----------------	---

I. stoð: Almennatryggingar.

Tegundir lífeyris	Markmiðskerfi – frá 67 ára aldri (að auki heimilisuppbót fyrir þá sem búa einir). Ellilífeyrir greiðist frá 67 ára aldri, en flýta má töku frá 65 ára aldri (lægri lífeyrir) og fresta má töku allt til 80 ára aldurs (hærri lífeyrir). Einnig er heimilt að taka helming lífeyris og vera áfram í hlutastarfi. Þeir sem búa einir geta einnig fengið heimilisuppbót. Örorkulífeyrir og eftirlífendalífeyrir er einnig greiddur af almennatryggingum. Skilyrði fyrir töku ellilífeyris er að taka lífeyris úr samtryggingarsjóðum 2. stoðar sé hafin eða hefjist samtímis.
Ávinnsla réttinda	Fjárhæðir lífeyris eru búsetu- og tekjutengdar. Fullur réttur til grunnlífeyris og uppbóta næst við 40 ára búsetu. Hlutfallslegur réttur stofnast eftir 3ja ára búsetu. Lög um almennatryggingar kveða á um lágmarkslífeyri, ef aðrar tekjur eru ekki til staðar. Lífeyrir skerðist um 45% af öllum öðrum tekjum (lífeyri, launum og fjármagnstekjum), en þó er frítekjumark 25 þús kr. á mánuði.
Iðgjöld	Hvorki eru greidd iðgjöld né gerð krafa um skattgreiðslur á starfsævi.
Fjármögnun	Fjármagn til almennatrygginga kemur af skattfé og er um samtímagreiðslur að ræða. Engum sjóðum er safnað til að mæta greiðsluskyldu framtíðar.

II. stoð: Starfstengdir lífeyrissjóðir með skylduaðild.

Tegundir lífeyris	Ellilífeyrir – frá 67 ára aldri á almennum markaði, en frá 65 ára aldri hjá opinberum starfsmönnum (flýting frá 60 ára aldri og frestun fram að 75 ára aldri heimil, mismunandi eftir sjóðum). Áfallatryggingar – örorku-, maka- og barnalífeyrir. Ellilífeyrisréttindi erfast ekki.
--------------------------	---

Ávinnsla réttinda	<p><u>Skilgreind réttindi:</u> Eldri deildir (B-deildir) lífeyrissjóða opinberra starfsmanna eru með eftirmannsreglu, þ.e. lífeyrir er hlutfall af launum eftirmanns í starfi. Hlutfall hvers lífeyrisþega ræðst af ávinnslureglum.</p> <p><u>Skilgreind iðgjöld:</u> Nýrri deildir (A-deildir) lífeyrissjóða opinberra starfsmanna og allir lífeyrissjóðir á almennum vinnumarkaði eru með þessa reglu. Lagaákvæði um lágmarksíðgjöld, lágmarksávinnslu og verðtryggingu gera það að verkum, að líta má svo á að þessir lífeyrissjóðir falli undir skilgreininguna Samtryggð, skilgreind iðgjöld (Collective Defined Contribution)</p> <p>Réttindaávinnsla er aldurstengd í flestum sjóðum, hæst fyrst en lækkar síðan, en jöfn í sjóðum opinberra starfsmanna. Lög kveða á um lágmarksávinnslu sem jafngildir 1,4% á ári yfir 40 ára tímabil. Kjarasamningar opinberra starfsmanna kveða á um 1,9% meðalávinnslu. Nokkrar stéttir eru með aðrar ávinnslureglur, betri en lágmark laganna. Lög kveða einnig á um umreikningsaðferð áunninna réttinda til lífeyris (valorisation).</p> <p>Lífeyrir er verðtryggður samkvæmt lögum, en verður þó að skerðast, ef tryggingafræðileg staða fer undir lögbundið lágmark.</p>
Iðgjöld	<p>Launþegar og launagreiðendur greiða að lágmarki iðgjöld sem tiltekin eru í lögum (12%), en greiðslur geta verið hærri á grundvelli kjara- eða ráðningarsamninga. Iðgjöld og mótframlög eru frádráttarbær frá skattstofni.</p>
Fjármögnun	<p>Fjármagn kemur annars vegar frá iðgjöldum sjóðfélaga og mótframlögum launagreiðenda og hins vegar af ávöxtun eigna. Lífeyrissjóðir opinberra starfsmanna eru með ábyrgð launagreiðenda, þannig að mótframlög þeirra bæta upp það sem kann að vanta á í ávöxtun</p>

III. stoð: Valfrjáls séreignarsparnaður.

Tegundir lífeyris	<p>Eign er frjáls til útgreiðslu að vali rétthafa eftir að 60 ára aldri er náð, en fyrr við fráfall eða örorku.</p> <p>Eign erfist.</p>
Ávinnsla réttinda	<p>Eign ræðst eingöngu af ávöxtun.</p>
Iðgjöld	<p>Iðgjöld rétthafa og mótframlög launagreiðenda. Iðgjöldin eru frádráttarbær upp að vissu marki.</p>
Fjármögnun	<p>Fjármagn kemur annars vegar frá iðgjöldum sjóðfélaga og mótframlögum launagreiðenda og hins vegar af ávöxtun eigna.</p>